

Historieglimt 28

Tindveden ved Djupvika. En gammel gård på Lade

Professor i historie, Jørn Sandnes, som bor på Lade da denne artikkelen blir skrevet. Han har sendt denne artikkelen om navnebruk omkring den gamle gården eller plassen Tindveden på Lade. Den har tidligere stått som leserinnlegg i Adresseavisen og kommunen har allerede endret sine kart noe etter dette innlegget. Se for øvrig den nye veiviseren for Ladestien som fås gratis fra kommunen.

Jørn Sandnes skriver: ”Det irriterer meg at kommunen har rota med et par navn på Østmarkneset. Den fine badeplassen med tilhørende gressvoll øst for NGU er skiltet Djupvika. Flere andre steder er det også henvisningsskilt med Djupvika. Navnet står på flere nyere Trondheimskart og i andre trykksaker. Folk flest lærer seg på denne måten at stedet heter Djupvika. Dette er feil. Rette navnet er Tindveden. Navnet refererer seg til den store, gamle, for ikke å si alderstegne, tindvedbestanden mellom Ladestien og sjøen. Planten tindved er ifølge Knut Fægri, en av de plantene som *”har fått rike gaver fra Mesterens hånd, og er både vakre og interessante.”*

Jeg har snakket med flere eldre mennesker med tilknytning til dette området fra gammelt av. De sier uten forbehold at rette navnet på stedet er Tindveden. En av informantene mine var den nå avdøde Peder Kvistad d. y. (født 1913). Han var vokst opp og hadde levd nesten hele livet sitt ovafor Tindveden. På Tindveden var også en gammel husmannsplass under gården Spannet, med navnet Tindveden. Peder Kvistad fortalte blant annet at et av hans første barndomsminner var dunka fra plassen når Johan Tindveden stod og treska korn med sluggu (sliul). Tuftene etter Tindved-plassen kan ennå sees ved den markerte treklyngen lengst øst på vollen, ironisk nok bare noen få meter rett opp fra skiltet med Djupvika.

Det var sterkt ønskelig at badeplassen kunne få igjen det korrekte, karakteristiske navnet Tindveden i stedet for det feilaktige, pregløse Djupvika. Ikke er det særlig djupt utafor Djupvika heller, og det er knapt nok noen egentlig vik der. Hva så med Djupvika? Er navnet grepet ut av løse lufta? Nei, den egentlige Djupvika ligger et par tre hundre meter lenger øst, ved de bratte berga der tyskerne under krigen sprengte og omkalfatret hele landskapet fullstendig. Så vil jeg gi all honnør til Trondheim Bydrift, som har nedlagt et stort arbeid på Tindveden, med å rydde og sette opp store og små søppeldunker, toalett og skilter blant annet med oversikt over vannkvalitet, sandvolleybane, parkeringsplass etc.

Siden gården Spannet ble nevnt ovenfor, vil jeg til slutt som en liten digresjon si noen ord om dette navnet også. Det er et såkalt ”skyldsettingsnavn”. Da gårdsbruket Spannet ble skilt ut fra hovedgården Lade ved midten av 1800-tallet, fikk gårdsbruket en årlig ”landskyld” eller leie på ett spann smør som

brukeren svarte til Lade. Det vanlige trønderske spann smør, var det samme som en laup smør ellers i det meste av landet. Et spann eller en laup smør var ca. 15 ½ kilo netto. Bruket Spannet ble (sammen med Østmarka) tatt i bruk av det nye psykiatriske sykehuset som ble lagt hit i 1919. Da den nye kaféen for noen år siden ble tatt i bruk - åpen for alle - fikk den navnet ”Kafé Spannet” med en plakat utafør der navnet står med en illustrasjon av et spann. En artig vri selv om det kanskje ikke skulle vært et meierispann fra 1900-tallet, men en smørloop av tre. Men dette er jo nærmest flisespikkeri. Jørn Sandnes”

Litt mer om Spannet: I Strinda bygdebok står det at Lades eier i 1852 solgte gården til konsul, grosserer Christian Knudtzon for 2.700 spesiedaler. I 1865 overdro han gården til datteren Benedicte og hennes mann, kapteinløytnant Hjalmar Olsen for 5.500 spesiedaler. Deres arvinger solgte gården i 1893 til Peder Kvistad d. e. for kr 33.000.- I 1866 var besetningen på gården 1 hest og 9 kyr. Avlingen var på 12 tønner bygg, 24 tønner havre, 50 tønner poteter og 75 lass høy. Gården var på 157 mål jord og hadde 3 husmannsplasser: Tindveden, Hagen og Nøstet. I 1875 hadde den 2 hester, 1 okse, 1 ungnaut. Det var i 1912 Peder Kvistad solgte sin gård med én halvpart til Trondhjem kommune og den andre halvparten til de to trønderske fylkene, som sammen ville bygge sinnssykehus.